

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. októbra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín – Smernica 92/43/EHS – Článok 12 ods. 1 – Systém prísnej ochrany živočíšnych druhov – Príloha IV – *Canis lupus* (vlk) – Článok 16 ods. 1 písm. e) – Výnimka umožňujúca získavanie obmedzeného počtu určitých druhov zveri – Regulačný lov – Hodnotenie stavu ochrany populácií predmetného druhu“

Vo veci C-674/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Korkein hallinto-oikeus (Najvyšší správny súd, Fínsko) z 28. novembra 2017 a doručený Súdnemu dvoru 1. decembra 2017, ktorý súvisí s konaním začatým na návrh:

Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola Pohjois-Savo – Kainuu ry

za účasti:

Ristoa Mustonena,

Kaia Ruhanena,

Suomen riistakeskus,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory A. Arabadžiev (spravodajca), predseda Súdneho dvora vykonávajúci funkciu sudcu druhej komory K. Lenaerts, sudca C. Vajda,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 9. januára 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola Pohjois-Savo – Kainuu ry, v zastúpení: S. Kantinkoski a L. Iivonen,
- K. Ruhanen, v zastúpení: P. Baarman, asianajaja,
- Suomen riistakeskus, v zastúpení: S. Härkönen, splnomocnený zástupca,

* Jazyk konania: fínčina.

- fínska vláda, v zastúpení: J. Heliskoski, splnomocnený zástupca,
 - dánska vláda, v zastúpení: J. Nymann-Lindegren, M. Wolff a P. Ngo, splnomocnení zástupcovia,
 - švédská vláda, v zastúpení: A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg a H. Eklinder, splnomocnené zástupkyne,
 - Európska komisia, v zastúpení: M. Huttunen a C. Hermes, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 8. mája 2019,
- vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 16 ods. 1 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102, ďalej len „smernica o biotopoch“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania začatého na návrh Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola Pohjois-Savo – Kainuu ry (ďalej len „Tapiola“) vo veci zákonnosti rozhodnutí Suomen riistakeskus (fínsky úrad pre voľne žijúce živočíchy, ďalej len „úrad“), ktorými sa udeľujú výnimky na lov vlkov.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Článok 1 smernice o biotopoch, nazvaný „Definície“, znie:

„Na účely tejto smernice:

...

- i) *stav ochrany druhov* znamená súhrn vplyvov pôsobiacich na príslušné druhy, ktoré môžu ovplyvniť jeho dlhodobé rozdelenie a prebytok [početnosť – *neoficiálny preklad*] ich populácií v rámci územia uvedeného v článku 2;

Stav ochrany sa bude považovať za „priaznivý“, keď:

- údaje o dynamike populácie príslušného druhu indikujú, že sa tento druh sám dlhodobo udržuje vo svojom prirodzenom biotope ako životaschopný komponent,

a

- územie prirodzeného pohybu tohto druhu sa ani nezmenšuje, ani sa pravdepodobne v dohľadnej budúcnosti nezmenší

a

- existuje a pravdepodobne bude ďalej existovať dostatočne veľký prirodzený biotop na dlhodobé udržanie ich populácií;

...

4 Článok 2 tejto smernice stanovuje:

„1. Cieľom tejto smernice je prispievať k zabezpečeniu biologickej rôznorodosti prostredníctvom ochrany prirodzených biotopov divokej fauny a flóry na európskom území členských štátov, ktoré sú stranami zmluvy [biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín na území členských štátov, na ktorom sa uplatňuje Zmluva – *neoficiálny preklad*].

2. Navrhnuť sa opatrenia prijaté podľa tejto smernice, aby sa zachovali v prirodzenom stave ochrany alebo do takéhoto stavu obnovili, prirodzené biotopy a druhy divokej fauny a flóry európskeho významu.

3. Opatrenia prijaté podľa tejto smernice berú do úvahy hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky.“

5 Článok 12 ods. 1 uvedenej smernice znie:

„Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) v prostredí ich prirodzeného pohybu a zakázu:

- a) všetky formy úmyselného odchyťovania alebo usmrcovania vzoriek [jedincov – *neoficiálny preklad*] týchto druhov vo voľnej prírode;
- b) úmyselné rušenie týchto druhov najmä počas obdobia párenia, odchovu mláďat, hibernácie a sťahovania;
- c) úmyselné ničenie alebo zbieranie vajec vo voľnej prírode;
- d) poškodzovanie alebo ničenie miest na párenie alebo miest na oddych.“

6 Článok 16 ods. 1 smernice o biotopoch stanovuje:

„Za predpokladu, že neexistuje uspokojivá alternatíva a výnimka nespôsobuje zhoršenie stavu ochrany populácie príslušného druhu na území jeho prirodzeného výskytu, členské štáty môžu udeliť výnimku z ustanovení článkov 12, 13, 14 a 15 písm. a) a b):

- a) v záujme ochrany divokej fauny a flóry a ochrany prirodzených biotopov;
- b) pre zabránenie vážneho poškodenia, najmä úrody, hospodárskych zvierat, lesov, rybného a vodného hospodárstva a iných typov majetku;
- c) v záujme zdravia a bezpečnosti ľudskej populácie alebo z iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane tých, ktoré majú spoločenský alebo hospodársky charakter a priaznivé dôsledky primárneho významu na životné prostredie;
- d) na účely výskumu a vzdelávania, ožiovania a obnovy týchto druhov a pre operácie rozmnožovania potrebné na tieto účely, vrátane umelého pestovania rastlín;
- e) aby sa za podmienok prísneho dohľadu, na selektívnom základe a v obmedzenom rozsahu, umožnil odber [získavanie zveri – *neoficiálny preklad*] alebo držanie určitých vzoriek [jedincov – *neoficiálny preklad*] uvedených v prílohe IV v obmedzenom množstve stanovenom príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.“

- 7 Medzi živočíšnymi druhmi, ktoré „ktoré sú druhmi európskeho významu a ktoré si vyžadujú prísnu ochranu“, ktorých zoznam je uvedený v prílohe IV písm. a) tej istej smernice, sa nachádza najmä „Canis lupus [vlk] (s výnimkou ... Fínskych populácií v chovnej oblasti sobov, ktorá je definovaná v odseku 2 fínskeho zákona č. 848/90 zo 14. septembra 1990 o chove sobov)“.

Fínske právo

- 8 Podľa článku 37 tretieho odseku metsästyslaki (615/1993) z 28. júna 1993 (zákon o poľovníctve č. 615/1993) v znení zákona (159/2011) z 18. februára 2011 (ďalej len „zákon o poľovníctve“) sa vlk nachádza v režime trvalej ochrany.
- 9 Podľa článku 41 prvého odseku tohto zákona môže úrad udeliť povolenie odchyliť sa od ochrany stanovenej v článku 37 tohto zákona, pokiaľ sú splnené podmienky stanovené v článku 41a až 41c uvedeného zákona. Článok 41 štvrtý odsek toho istého zákona spresňuje, že nariadenie vlády môže stanoviť špecifické pravidlá týkajúce sa postupu, ktorý sa má uplatniť pri udeľovaní výnimky, pričom ustanovenia, na ktoré sa vzťahuje výnimka, musia obsahovať vyhlásenie o získavaní zveri vykonanom na základe výnimky, dobu platnosti výnimky a posúdenie podmienok udelenia výnimky, ako aj stanoviť dátumy, kedy je možné odchyliť sa od ochrany stanovenej v článku 37. Podľa článku 41 piateho odseku zákona o poľovníctve môže byť množstvo získavania zveri na základe výnimiek ohrozených. Vyhláškou ministerstva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva možno stanoviť špecifické pravidlá, najmä pokiaľ ide o maximálne množstvo povoleného získavania zveri.
- 10 Článok 41a tretí odsek zákona o poľovníctve, ktorým sa do fínskeho právneho poriadku preberá článok 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch, stanovuje:

„Výnimku týkajúcu sa vlka, medveďa, vydry a rysa možno za prísne kontrolovaných podmienok udeliť aj na odchyt alebo usmrtenie určitých jedincov v obmedzenom rozsahu a na základe výberu.“

- 11 Nariadenie vlády (452/2013), prijaté na základe článku 41 štvrtého odseku a článku 41a štvrtého odseku zákona o poľovníctve, vo svojom článku 3 prvom odseku bode 1 uvádza, že výnimka, na ktorú sa vzťahuje článok 41a tretí odsek tohto zákona, môže byť udelená na odchyt alebo usmrtenie vlkov v chovnej oblasti sobov v období od 1. októbra do 31. marca a vo zvyšnej časti krajiny v období od 1. novembra do 31. marca, a vo svojom článku 4 treťom odseku spresňuje, že takáto výnimka sa musí udeliť len na účely lovu v oblastiach, v ktorých sa dotknutý druh vyskytuje v hojnom počte.
- 12 Vyhláška ministerstva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva (1488/2015) prijatá pre poľovný rok 2015 – 2016 na základe článku 41 piateho odseku zákona o poľovníctve stanovila maximálny počet jedincov vlka, ktorých odstrel možno podľa výnimiek uvedených v článku 41a treťom odseku tohto zákona povoliť mimo oblasť chovu sobov, na 46 kusov. Vyhláška tohto ministerstva (č. 1335/2016), ktorá bola prijatá pre poľovné roky 2016 – 2018, stanovila pre každý z týchto dvoch rokov maximálny počet jedincov vlka, ktorých odstrel možno podľa výnimiek uvedených v článku 41 prvom odseku uvedeného zákona povoliť mimo oblasť chovu sobov, na 53 kusov.
- 13 Dňa 22. januára 2015 Ministerstvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva prijalo nový plán starostlivosti o populáciu vlkov vo Fínsku na základe výsledkov hodnotenia vývoja vnútroštátnej politiky v oblasti veľkých mäsožravých druhov (ďalej len „plán starostlivosti o vlkov“). Podľa tohto plánu, ktorého cieľom je stanoviť a udržať populáciu vlkov v priaznivom stave ochrany, je minimálna veľkosť životaschopnej populácie vlkov 25 reprodukčných párov. Z toho tiež vyplýva, že starostlivosť o populáciu vlkov vo Fínsku je odsúdená na neúspech, ak sa nezohľadnia potreby osôb, ktoré žijú a pracujú na územiach výskytu svoriek, najmä vzhľadom na rastúcu spoločenskú toleranciu nelegálneho lovu vlkov za určitých okolností. Cieľom výnimiek z plánu starostlivosti je teda zabezpečiť existenciu miestnej svorky, a to s podporou spolunažívania vlka s človekom. Z tohto hľadiska sa plánuje zakročiť proti jedincom spôsobujúcim škody, a predchádzať tak nelegálnemu usmrčovaniu vlkov.

- 14 Plán starostlivosti o vlkov vychádza zo zásady regulácie populácie vlkov podľa jednotlivých svoriek na miestnej úrovni. Na zabezpečenie životaschopnosti vlčej svorky musí byť výnimka udelená úradom podľa článku 41a tretieho odseku zákona o poľovníctve sprevádzaná výberom jedincov, ktoré sa majú loviť. Lov musí byť zameraný na mladých jedincov svorky, aby pravdepodobné vplyvy na životaschopnosť svorky boli čo najmenšie. Ako cieľ je potrebné vybrať jedinca, ktorý spôsobuje škody osobám s bydliskom na území výskytu vlkov, alebo ich majetku.
- 15 Napokon výnimky sa musia týkať oblastí, v ktorých sa druh vyskytuje v hojnom počte, a nesmú presahovať hranicu množstva získavania zveri stanovenú vo vyhláske ministerstva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 16 Dvoma rozhodnutiami z 18. decembra 2015 úrad udelil pánovi Ristovi Mustonenovi a pánovi Kaiovi Ruhanovi na základe článku 41 a článku 41a tretieho odseku zákona o poľovníctve výnimky na usmrtenie celkového počtu siedmich vlkov v období od 23. januára do 21. februára 2016 v regióne Pohjois-Savo (Fínsko). Prvé rozhodnutie povoľovalo usmrtenie dvoch vlkov na území výskytu svorky v Juudinsalo (Fínsko) a dvoch ďalších na území nachádzajúcom sa medzi oblasťami Sukeva (Fínsko) a Laakajärvi (Fínsko) a druhé rozhodnutie povoľovalo usmrtenie jedného vlka na území výskytu svorky v Vieremä-Kajaani-Sonkajärvi (Fínsko) a dvoch vlkov na území výskytu svorky v Kiuruvesi-Vieremä (Fínsko).
- 17 Úrad svoje rozhodnutia odôvodnil s odkazom na uplatniteľné právne ustanovenia, ako aj na plán starostlivosti, opísal zloženie dotknutých svoriek a poukázal na škody spôsobené na psoch a na obavy miestnych obyvateľov. Spresnil, že prísna ochrana založená na udeľovaní výnimiek „na účely predchádzania škodám“ neumožnila dosiahnuť ciele opísané v predchádzajúcom pláne starostlivosti. Podľa úradu je tak cieľom výnimiek udeľovaných z dôvodu regulácie populácie vlkov zaviesť zákonný prístup k regulácii tejto populácie, ktorý umožňuje zasahovať proti jedincom spôsobujúcim škody a súčasne zabrániť nelegálnemu usmrcovaniu.
- 18 Úrad zdôraznil, že v dotknutých oblastiach neexistuje uspokojivejšie riešenie, než je udelenie uvedených výnimiek, a dodal, že selektívna a obmedzená povaha lovu je konkretizovaná v geografických a množstevných obmedzeniach stanovených v rozhodnutiach, ako aj prostredníctvom dodržania metódy lovu stanovenej týmito rozhodnutiami.
- 19 Úrad tiež uviedol, že je potrebné vyhnúť sa usmrteniu alfa samca, ako aj jedinca, ktorý bol označovaný. Odporučil adresátom uvedených rozhodnutí zamerať sa na lov mladších jedincov alebo jedincov spôsobujúcich škody a spresnil, že v prípade, že by po prijatí týchto rozhodnutí a pred začatím povoleného lovu orgány konštatovali úhyn svoriek a jedincov, musí sa táto okolnosť zohľadniť s cieľom kvantitatívne znížiť rozsah povolenia.
- 20 Tapiola, fínske združenie na ochranu životného prostredia, podalo proti týmto dvom rozhodnutiam úradu žaloby na Itä-Suomen hallinto-oikeus (Správny súd vo východnom Fínsku, Fínsko). Rozhodnutiami z 11. februára 2016 tento súd vyhlásil tieto žaloby za neprípustné z dôvodu, že Tapiola nemá v prejednávanej veci aktívnu legitimáciu.
- 21 Uzneseniami z 29. mája 2017 Korkein hallinto-oikeus (Najvyšší správny súd, Fínsko) zrušil rozhodnutia Itä-Suomen hallinto-oikeus (Správny súd vo východnom Fínsku) a preskúmal žaloby, ktoré podalo združenie Tapiola.
- 22 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že vlk je vo Fínsku vážne ohrozeným druhom. Počet vlkov počas posledných rokov pravdepodobne v dôsledku pytlactva značne kolísal. Pokiaľ sa výnimky umožňujúce usmrcovanie vlkov z dôvodu tzv. „regulácie populácie“ poskytujú pre určitú oblasť, kladie si najmä

otázku, či sa stav ochrany druhu musí posudzovať na účely udelenia takej výnimky na základe článku 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch z hľadiska tejto oblasti alebo celého územia členského štátu. Rovnako sa pýta, v akom rozsahu môžu byť takéto výnimky odôvodnené obmedzením pytliactva a aký má v tejto súvislosti skutočnosť, že patria do rámca vnútroštátneho plánu starostlivosti a vnútroštátnej právnej úpravy, ktoré stanovujú maximálny počet jedincov, ktoré možno každoročne uloviť na vnútroštátnom území. Okrem toho žiada o objasnenie dosahu ťažkostí týkajúcich sa kontroly pytliactva v rámci analýzy existencie uspokojivého alternatívneho riešenia usmrcovania vlkov. Napokon sa vnútroštátny súd snaží zistiť, či vôľa zabrániť vzniku škody spôsobovaných psom a zlepšiť všeobecný pocit bezpečia obyvateľstva predmetného územia, patria medzi dôvody, ktoré môžu odôvodniť uplatnenie uvedenej výnimky.

23 Za týchto okolností Korkein hallinto-oikeus (Najvyšší správny súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Je možné podľa článku 16 ods. 1 písm. e) [smernice o biotopoch] s ohľadom na znenie tohto ustanovenia udeľovať na základe individuálnych žiadostí poľovníkov regionálne obmedzené výnimky na takzvaný „lov na účely regulácie populácie zveri“ (ďalej len „regulačný lov“)?

- Je pre odpoveď na túto otázku relevantné to, že sa výkon voľnej úvahy pri rozhodovaní o udelení výnimiek riadi národným plánom starostlivosti o populáciu príslušného druhu, ako aj hornou hranicou pre počet usmrcovaných kusov zveri stanovenou v nariadení, v rámci ktorých sa pre územie členského štátu každoročne udeľujú výnimky?
- Je možné pri odpovedi zohľadniť aj iné aspekty, akými sú napríklad cieľ zabrániť škodám na psoch a zvýšenie celkového pocitu bezpečnosti?

2. Je možné udelenie výnimiek na regulačný lov v zmysle prvej prejudiciálnej otázky odôvodniť tým, že na zabránenie pytliactvu neexistuje žiadna iná uspokojivá alternatíva v zmysle článku 16 ods. 1 [smernice o biotopoch]?

- Je možné v tomto prípade zohľadniť praktické ťažkosti pri kontrole nelegálneho pytliactva?
- Je pre odpoveď na otázku, či existuje aj iná uspokojivá alternatíva, relevantný prípadne aj cieľ zabrániť škodám na psoch a zvýšiť celkový pocit bezpečnosti?

3. Ako sa má pri udeľovaní regionálne obmedzených výnimiek posudzovať podmienka týkajúca sa stavu ochrany populácie príslušného druhu uvedená v článku 16 ods. 1 smernice o ochrane prirodzených biotopov?

- Má sa stav ochrany populácií príslušného druhu posudzovať vo vzťahu k určitej oblasti alebo k celému územiu členského štátu, alebo dokonca vo vzťahu k ešte väčšej oblasti, kde je príslušný druh rozšírený?
- Je možné, že podmienky pre udelenie výnimky uvedené v článku 16 ods. 1 [smernice o biotopoch] sú splnené napriek tomu, že stav ochrany populácií príslušného druhu nemožno na základe odborného posúdenia považovať za uspokojivý v zmysle [tejto] smernice?
- V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku: V akej situácii by to mohlo prichádzať do úvahy?“

O prejudiciálnych otázkach

- 24 Svojimi otázkami, ktoré je potrebné skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch má vykladať v tom zmysle, že bráni prijatiu rozhodnutí, ktorými sa udeľujú výnimky zo zákazu úmyselného usmrčovania vlka, ktoré sú uvedené v článku 12 ods. 1 písm. a) v spojení s prílohou IV písm. a) tejto smernice z dôvodu regulačného lovu, ktorého cieľom je boj proti pytliactvu.
- 25 Na úvod treba pripomenúť, že podľa článku 2 ods. 1 smernice o biotopoch je jej účelom prispievať k zabezpečeniu biologickej rôznorodosti prostredníctvom ochrany prirodzených biotopov divokej fauny a flóry na európskom území členských štátov. Okrem toho podľa článku 2 ods. 2 a 3 tejto smernice opatrenia prijaté podľa tejto smernice majú za cieľ zabezpečiť zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu ochrany, prirodzených biotopov a druhov divokej fauny a flóry európskeho významu a berú do úvahy hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky.
- 26 Treba pripomenúť, že článok 12 ods. 1 písm. a) a d) smernice „o biotopoch“ členským štátom ukladá povinnosť prijať opatrenia potrebné na vytvorenie systému prísnej ochrany živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) tejto smernice v prostredí ich prirodzeného pohybu a zakázať každé úmyselné odchyťvanie alebo usmrčovanie týchto druhov v prírode, ako aj poškodzovanie alebo ničenie miest na rozmnožovanie alebo miest na oddych [rozsudok zo 17. apríla 2018, Komisia/Poľsko (Prales Białowieża), C-441/17, EU:C:2018:255, bod 230].
- 27 Dodržiavanie tohto ustanovenia od členských štátoch nevyžaduje len to, aby prijali ucelenú právnu úpravu, ale aj aby uplatnili konkrétne osobitné ochranné opatrenia. Systém prísnej ochrany takisto predpokladá prijatie koherentných a koordinovaných opatrení preventívnej povahy. Takýto prísny systém ochrany musí byť spôsobilý účinne zabrániť akémukoľvek úmyselnému odchyťvaniu alebo usmrčovaniu v prírode, ako aj poškodeniu alebo zničeniu miest rozmnožovanie druhov živočíchov uvedených v prílohe IV písm. a) smernice o biotopoch [rozsudok zo 17. apríla 2018, Komisia/Poľsko (Prales Białowieża), C-441/17, EU:C:2018:255, bod 231 a citovaná judikatúra].
- 28 Hoci článok 16 ods. 1 smernice o biotopoch oprávňuje členské štáty odchyliť sa od ustanovení článkov 12 až 14, ako aj článku 15 písm. a) a b) tejto smernice, podlieha výnimka prijatá na tomto základe, pokiaľ týmto členským štátom umožňuje vyhnúť sa povinnostiam, ktoré so sebou prináša systém prísnej ochrany prírodných druhov, podmienke, že neexistuje iné uspokojivé riešenie a že táto výnimka nemá nepriaznivý vplyv na zachovanie populácie dotknutých druhov v priaznivom stave ochrany na území ich prirodzeného výskytu.
- 29 Treba konštatovať, že tieto podmienky sa týkajú všetkých hypotéz uvedených v článku 16 ods. 1 uvedenej smernice.
- 30 Treba tiež zdôrazniť, že článok 16 ods. 1 smernice o biotopoch, ktorý presne a taxatívne definuje podmienky, za ktorých sa členské štáty môžu odchyliť od článkov 12 až 14, ako aj článku 15 písm. a) a b) tejto smernice, predstavuje výnimku zo systému ochrany upraveného uvedenou smernicou, ktorá sa má vykladať reštriktívne (pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. októbra 2005, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-6/04, EU:C:2005:626, bod 111, ako aj z 10. mája 2007, Komisia/Rakúsko, C-508/04, EU:C:2007:274, body 110 a 128) a ktorá pre každú výnimku nesie dôkazné bremeno týkajúce sa orgánu, ktorý prijíma rozhodnutie (pozri analogicky rozsudok z 8. júna 2006, WWF Italia a i., C-60/05, EU:C:2006:378, bod 34).
- 31 Okrem toho je potrebné poznamenať, že druh *Canis lupus*, bežne nazývaný vlk, sa nachádza medzi živočíšnymi druhmi „ktoré sú druhmi európskeho významu a ktoré si vyžadujú prísnu ochranu“, ktorých zoznam je stanovený v prílohe IV písm. a) smernice o biotopoch, s výnimkou najmä „fínskych populácií v rámci oblasti chovu sobov“.

- 32 Napokon, ako uviedol generálny advokát v bode 40 svojich návrhov, pojem „odber [získavanie zveri]“ v zmysle článku 16 ods. 1 smernice o biotopoch treba chápať v tom zmysle, že zahŕňa tak odchyt, ako aj usmrcovanie jedincov dotknutých druhov, takže toto ustanovenie môže v zásade slúžiť ako základ pre prijatie výnimiek, ktorých cieľom je najmä umožniť usmrcovanie jedincov druhov uvedených v prílohe IV písm. a) tejto smernice pri dodržaní špecifických podmienok, ktoré sú v nej stanovené.
- 33 Práve vzhľadom na tieto úvodné poznámky je potrebné skúmať otázky položené vnútroštátnym súdom.
- 34 Po prvé, pokiaľ ide o cieľ, na ktorý sa vzťahuje výnimka udelená na základe článku 16 ods. 1 smernice o biotopoch, treba uviesť, že zatiaľ čo článok 16 ods. 1 písm. a) až d) tohto ustanovenia pre každú z výnimiek, ktorú stanovujú, vysvetľujú sledované ciele, a to záujem ochrany voľne žijúcich živočíchov a rastlín a zachovanie prirodzených biotopov [písm. a)], predchádzanie výrazným škodám [písm. b)], záujem na zdraví a ochranu verejnej bezpečnosti, ako aj hlavný verejný záujem [písm. c)], výskum a vzdelávanie, opätovné osídlenie a opätovné zavedenie druhov [písm. d)], neplatí to v prípade písm. e) uvedeného ustanovenia, pretože toto posledné uvedené ustanovenie nešpecifikuje cieľ sledovaný uvedenou výnimkou.
- 35 Okrem toho výnimky založené na článku 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch musia spĺňať dodatočné podmienky v porovnaní s podmienkami uvedenými v článku 16 ods. 1 písm. a) až d) tejto smernice. Za prísne kontrolovaných podmienok a v obmedzenom rozsahu umožňujú získavanie zveri alebo držbu obmedzeného a špecifikovaného počtu jedincov určitých druhov uvedených v prílohe IV uvedenej smernice.
- 36 Článok 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch nemôže teda predstavovať všeobecný právny základ pre udelenie výnimiek z článku 12 ods. 1 tejto smernice, pretože inak by zbavil ostatné prípady článku 16 ods. 1 a uvedený systém prísnej ochrany potrebného účinku.
- 37 V dôsledku toho cieľ výnimky založenej na článku 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch v zásade nemožno zamieňať s cieľmi výnimiek založených na článku 16 ods. 1 písm. a) až d) tejto smernice, takže prvé ustanovenie môže slúžiť ako základ pre prijatie výnimky, len ak druhé ustanovenia nie sú relevantné.
- 38 V každom prípade výnimky udelené na základe článku 16 ods. 1 uvedenej smernice nesmú vo všeobecnosti mať účinky, ktoré by boli v rozpore s cieľmi, ktoré táto smernica sleduje, ako sú pripomenuté v bode 25 tohto rozsudku.
- 39 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že výnimky, o aké ide vo veci samej, podobne ako plán starostlivosti o vlkov, do ktorého rámca patria, sledovali cieľ spočívajúci v obmedzení pytlactva. Predchádzanie škodám na psoch a zlepšenie celkového pocitu bezpečnosti osôb, ktoré bývajú v blízkosti oblastí, v ktorých sa vyskytujú vlky, bolo v tejto súvislosti prezentované ako dôležité dôvody, ktoré úzko súvisia s týmto cieľom, keďže jeho dosiahnutie malo podľa úradu prispieť k zvýšeniu „spoločenskej tolerancie“ miestnych obyvateľov vo vzťahu k vlkovi, a v dôsledku toho obmedziť nelegálny lov.
- 40 Okrem toho z otázky, ktorú položil Súdny dvor na pojednávaní, vyplýva, že plán starostlivosti o vlkov schválený v priebehu roka 2015 obsahoval opatrenia a projekty na dosiahnutie priaznivého stavu ochrany tohto druhu a že cieľom povolenia na regulačný lov vlkov bolo posilniť priazeň obyvateľov voči vlkovi a v dôsledku toho obmedziť pytlactvo.
- 41 Treba teda pripomenúť, že ciele uvádzané na podporu výnimky musia byť definované jasne, presne a podložené v rozhodnutí o výnimke. Výnimka založená na článku 16 ods. 1 smernice o biotopoch sa totiž môže uplatňovať iba konkrétne a jednotlivo, aby spĺňala presne vymedzené požiadavky

a reagovala na osobitné situácie (pozri analogicky rozsudky z 8. júna 2006, WWF Italia a i., C-60/05, EU:C:2006:378, bod 34, ako aj z 11. novembra 2010, Komisia/Taliansko, C-164/09, neuverejnený, EU:C:2010:672, bod 25).

- 42 V tejto súvislosti treba po prvé uviesť, že z obsahu rozhodnutí o povolení výnimky dotknutej vo veci samej, a najmä z plánu starostlivosti, do ktorého patria, vyplýva, že pytliactvo predstavuje z hľadiska cieľa smernice o biotopoch značnú prekážku pre zachovanie ohrozených druhov. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti spresnil, že počet vlkov vo Fínsku v priebehu rokov značne kolísal a predpokladá, že tieto výkyvy súvisia s pytliactvom, ktoré je vzhľadom na stav ohrozenia vlka hrozbou pre jeho zachovanie. Okrem toho úrad, ako aj fínska vláda počas pojednávania potvrdili, že boj proti pytliactvu sa ako konečný cieľ týka zachovania dotknutého druhu.
- 43 Boj proti pytliactvu možno teda uvádzať ako metódu prispievajúcu k zachovaniu alebo obnoveniu priaznivého stavu ochrany daného druhu, a teda ako cieľ, na ktorý sa vzťahuje článok 16 ods. 1 písm. e) tejto smernice.
- 44 Po druhé, pokiaľ ide o spôsobilosť výnimiek prijatých na základe článku 16 ods. 1 písm. e) uvedenej smernice na dosiahnutie sledovaného cieľa, treba zdôrazniť, že v rozsahu, v akom výnimky, o aké ide vo veci samej, vyplývajú z testu, ktorého cieľom je overiť, či obmedzené povolenie na zákonný lov môže prispieť k obmedzeniu pytliactva a v konečnom dôsledku zlepšiť stav ochrany populácie vlkov, bola ich spôsobilosť dosiahnuť tieto ciele za okolností, za akých sa o toto povolenie žiadalo, v čase ich prijatia úradom neistá.
- 45 V tejto súvislosti, ako uviedol generálny advokát v bode 62 svojich návrhov, prináleží vnútroštátnemu orgánu, aby na základe spoľahlivých vedeckých poznatkov, vrátane prípadných porovnávacích údajov týkajúcich sa dôsledkov lovu na účely regulácie, preukázal predpoklad, podľa ktorého povolenie regulačného lovu skutočne môže viesť k zníženiu nelegálneho lovu, a to do takej miery, že bude mať pozitívny účinok na stav ochrany populácie vlkov, pričom treba zohľadniť počet plánovaných výnimiek a najnovšie odhady množstva nelegálneho získavania zveri.
- 46 Úrad v prejednávanej veci tvrdí, že je preukázané, že regulačný lov môže obmedziť pytliactvo, čo spochybňujú Tapiola a Európska komisia. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti uvádza, že žiadny vedecký dôkaz neumožňuje dospieť k záveru, že legálny lov chráneného druhu obmedzí pytliactvo v takej miere, že by mal celkovo pozitívny účinok na stav ochrany vlka. Prináleží tak uvedenému súdu, aby s konečnou platnosťou určil s ohľadom na predchádzajúce úvahy spôsobilosť výnimiek udelených z dôvodu regulačného lovu dosiahnuť cieľ, ktorým je boj proti pytliactvu v záujme ochrany druhu, a aby úrad v tejto súvislosti dodržal svoje povinnosti.
- 47 Po druhé výnimku nemožno udeliť na základe článku 16 ods. 1 smernice o biotopoch, ak cieľ, ktorý táto výnimka sleduje, možno dosiahnuť iným uspokojivým riešením v zmysle tohto ustanovenia. Takúto výnimku tak možno uplatniť len v prípade neexistencie alternatívneho opatrenia, ktoré by umožnilo uspokojivo dosiahnuť sledovaný cieľ pri súčasnom dodržaní zákazov stanovených uvedenou smernicou.
- 48 V prejednávanej veci treba konštatovať, že samotná existencia takej nelegálnej činnosti, akou je pytliactvo, alebo ťažkosti, s ktorými sa stretáva pri vykonávaní jeho kontroly, nemôžu postačovať na to, aby sa členský štát zbavil svojej povinnosti zabezpečiť ochranu druhov chránených podľa prílohy IV smernice o biotopoch. V takejto situácii je naopak povinný uprednostniť prísnu a účinnú kontrolu tejto nelegálnej činnosti na jednej strane a zaviesť prostriedky, ktoré nezahŕňajú nedodržanie zákazov stanovených v článkoch 12 až 14, ako aj článku 15 písm. a) a b) tejto smernice, na druhej strane.

- 49 Okrem toho treba uviesť, že článok 16 ods. 1 smernice o biotopoch ukladá členským štátom povinnosť poskytnúť presné a dostatočné odôvodnenie v súvislosti s neexistenciou inej uspokojivej alternatívy umožňujúcej dosiahnuť ciele uvádzané na podporu predmetnej výnimky (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 2007, Komisia/Fínsko, C-342/05, EU:C:2007:341, bod 31).
- 50 Táto povinnosť odôvodnenia nie je splnená, ak rozhodnutie o výnimke neobsahuje ani zmienku o neexistencii iného uspokojivého riešenia, ani odkaz na technické, právne a vedecké správy, ktoré sú v tejto súvislosti relevantné (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. októbra 2003, Ligue pour la protection des oiseaux a i., C-182/02, EU:C:2003:558, bod 14, ako aj z 21. júna 2018, Komisia/Malta, C-557/15, EU:C:2018:477, body 50 a 51).
- 51 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom, aby v kontexte povoľovania výnimiek, o aké ide vo veci samej, preukázali, že so zreteľom na najlepšie relevantné vedecké a technické poznatky, ako aj vzhľadom na okolnosti predmetnej osobitnej situácie, neexistuje iné uspokojivé riešenie, ktoré by umožnilo dosiahnuť sledovaný cieľ pri dodržiavaní zákazov uvedených v smernici o biotopoch.
- 52 V prejednávanej veci neobsahuje rozhodnutie vnútroštátneho súdu nijakú skutočnosť, ktorá by naznačovala, že úrad preukázal, že jediný spôsob dosiahnutia cieľa uvedeného na podporu výnimiek zo starostlivosti spočíva v povolení určitej miery regulačného lovu podľa článku 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch.
- 53 Preto sa zdá, že rozhodnutia povoľujúce také výnimky, o aké ide vo veci samej, nezodpovedajú požiadavke presného a primeraného odôvodnenia, pokiaľ ide o neexistenciu iného uspokojivého riešenia umožňujúceho dosiahnuť uvádzaný cieľ, ktorý bol pripomenutý v bode 49 tohto rozsudku, čo však musí potvrdiť vnútroštátny súd.
- 54 Po tretie treba overiť, či predmetná výnimka neporušuje podmienku uvedenú v článku 16 ods. 1 smernice o biotopoch, podľa ktorej táto výnimka nemôže mať nepriaznivý vplyv na zachovanie populácie dotknutých druhov v priaznivom stave ochrany na území ich prirodzeného výskytu.
- 55 Priaznivý stav ochrany uvedených populácií na území ich prirodzeného výskytu je totiž nevyhnutnou a predchádzajúcou podmienkou na udelenie výnimiek, ktoré uvedený článok 16 ods. 1 stanovuje (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. mája 2007, Komisia/Rakúsko, C-508/04, EU:C:2007:274, bod 115).
- 56 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 1 písm. i) smernice o biotopoch kvalifikuje stav ochrany ako priaznivý, ak po prvé údaje týkajúce sa dynamiky populácie príslušného druhu indikujú, že sa tento druh sám dlhodobo udržiava vo svojom prirodzenom biotope ako životaschopný komponent, po druhé územie prirodzeného pohybu tohto druhu sa ani nezmenšuje, ani sa pravdepodobne v dohľadnej budúcnosti nezmenší, a po tretie existuje a pravdepodobne bude ďalej existovať dostatočne veľký prirodzený biotop na dlhodobé udržanie ich populácií.
- 57 Výnimka na základe článku 16 ods. 1 smernice o biotopoch sa teda musí zakladať na kritériách definovaných tak, aby sa zabezpečilo dlhodobé zachovanie dynamiky a sociálnej stability uvedeného druhu.
- 58 Ako to v podstate zdôraznil generálny advokát v bodoch 79 až 82 svojich návrhov, pri posudzovaní udelenia výnimky založenej na uvedenom článku 16 ods. 1 teda príslušnému vnútroštátnemu orgánu prináleží, aby najmä na vnútroštátnej úrovni alebo prípadne na úrovni biogeografického regiónu, ktorý je uvedený v prípade, pokiaľ hranice tohto členského štátu pretínajú viaceré biogeografické regióny, alebo aj pokiaľ sa to vyžaduje pre územie prirodzeného výskytu a je to možné, na cezhraničnej úrovni, v prvom rade určiť stav zachovania populácie dotknutých druhov a v druhom rade príslušné geografické a demografické vplyvy, ktoré môžu mať zamýšľané výnimky na tento stav.

- 59 Okrem toho, ako uviedol generálny advokát v bode 83 svojich návrhov, hodnotenie dopadu výnimky na úrovni územia miestneho obyvateľstva je vo všeobecnosti nevyhnutné na určenie jej vplyvu na stav ochrany príslušného obyvateľstva vo väčšom rozsahu. Vzhľadom na to, že takáto výnimka musí v súlade s úvahami uvedenými v bode 41 tohto rozsudku spĺňať presné požiadavky a reagovať na osobitné situácie, následky takejto výnimky sú vo všeobecnosti najbezprostrednejšie pociťované v miestnej oblasti, ktorej sa táto výnimka týka. Pritom ako vyplýva zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, stav ochrany populácie na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni biogeografického regiónu závisí od kumulovaného dopadu rozličných výnimiek, ktoré ovplyvňujú konkrétne oblasti.
- 60 Naproti tomu na rozdiel od toho, čo tvrdí úrad, nemožno pripustiť, aby sa na účely tohto posúdenia zohľadnila časť územia prirodzeného výskytu dotknutej populácie vzťahujúcej sa na určité časti územia tretieho štátu, ktorá nie je viazaná povinnosťami prísnej ochrany druhov v záujme Únie.
- 61 Takúto výnimku teda nemožno prijať bez toho, aby sa posudzoval stav ochrany populácie dotknutého druhu, ako aj dopad, ktorý môže mať zamýšľaná výnimka na tento druh na miestnej úrovni, ako aj na úrovni územia tohto členského štátu, alebo prípadne na úrovni uvedeného biogeografického regiónu, ak hranice tohto členského štátu pretínajú viaceré biogeografické regióny, alebo pokiaľ sa to vyžaduje pre územie prirodzeného výskytu a je to možné, na cezhraničnej úrovni.
- 62 Vzhľadom na otázky vnútroštátneho súdu treba ešte po prvé dodať, že plán starostlivosti a vnútroštátna právna úprava stanovujúca maximálny počet exemplárov, ktoré môžu byť usmrtené za poľovný rok na danom vnútroštátnom území, môžu predstavovať relevantný faktor na účely určenia, či bola dodržaná požiadavka pripomenutá v bode 54 tohto rozsudku, pokiaľ môžu zaručiť, že ročný kumulatívny účinok individuálnych výnimiek nenarúša zachovanie alebo obnovu populácie dotknutého druhu v priaznivom stave ochrany.
- 63 V tejto súvislosti z číselných údajov predložených združením Tapiola a Európskou komisiou, ktorých správnosť bude musieť overiť vnútroštátny súd, vyplýva, že na jednej strane bolo vo Fínsku na základe výnimiek z dôvodu regulačného lovu, ktoré boli povolené na základe vnútroštátnej právnej úpravy, v priebehu poľovného roku 2015 – 2016 z celkovej populácie medzi 275 a 310 jedincov na vnútroštátnej úrovni usmrtených 43 alebo 44 vlkov, z ktorých polovicu tvorili reproduktívni jedinci. Regulačný lov tak viedol k usmrteniu takmer 15 % celkovej populácie vlkov vo Fínsku, medzi ktorými sa nachádzalo viacero reproduktívnych jedincov. Na druhej strane ročné množstvo nelegálneho získavania zveri podľa plánu starostlivosti odhaduje približne na 30 jedincov.
- 64 Tento regulačný lov by teda viedol k usmrteniu ďalších 13 alebo 14 jedincov v porovnaní s tými, ktoré by podľa odhadov zahynuli z dôvodu pytlactva, čo by malo zreteľný nepriaznivý vplyv na uvedenú populáciu.
- 65 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy možno pochybovať o tom, že plán starostlivosti a vnútroštátna právna úprava stanovujúca maximálny počet jedincov, ktoré môžu byť usmrtené za poľovný rok, do ktorých rámca patria výnimky, o aké ide vo veci samej, umožňujú dodržať požiadavku pripomenutú v bode 54 tohto rozsudku, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.
- 66 V tejto súvislosti treba tiež zdôrazniť, že v súlade so zásadou predchádzania škodám, ktorá je zakotvená v článku 191 ods. 2 ZFEÚ, ak po preskúmaní najlepších dostupných vedeckých údajov pretrváva neistota o otázke, či takáto výnimka bude alebo nebude mať nepriaznivý vplyv na udržanie priaznivého stavu ochrany populácií druhu ohrozeného vyhynutím alebo na jeho obnovenie, členský štát by sa mal zdržať prijatia alebo vykonania výnimky.
- 67 Prináleží tak vnútroštátnemu súdu, aby určil, či úrad na základe vedeckých údajov preukázal, že územné a kvantitatívne obmedzenia výnimiek, o aké ide vo veci samej, postačovali na to, aby tieto výnimky nemali nepriaznivý vplyv na zachovanie populácie dotknutých druhov v priaznivom stave ochrany na území ich prirodzeného výskytu.

- 68 Po druhé, pokiaľ ide o vplyv nepriaznivého stavu ochrany druhu na možnosť povoliť výnimky podľa článku 16 ods. 1 smernice o biotopoch, Súdny dvor už rozhodol, že udelenie takých výnimiek je možné výnimočne, ak sa riadne preukáže, že tieto výnimky nie sú spôsobilé zhoršiť stav ochrany populácií, alebo zabrániť obnoveniu priaznivého stavu ochrany týchto populácií. Podľa Súdneho dvora totiž nemožno vylúčiť, že usmrtenie obmedzeného počtu jedincov nie je relevantné vo vzťahu k cieľu uvedenému v článku 16 ods. 1, ktorým je zachovanie priaznivého stavu ochrany populácie vlkov na území ich prirodzeného výskytu. Takáto výnimka by teda bola pre dotknutý druh neutrálna (rozsudok zo 14. júna 2007, Komisia/Fínsko, C-342/05, EU:C:2007:341, bod 29).
- 69 Treba však zdôrazniť, že udelenie takýchto výnimiek vo výnimočných prípadoch sa musí posudzovať aj so zreteľom na zásadu predchádzania škodám, ktorá bola pripomenutá v bode 66 tohto rozsudku.
- 70 Po štvrté článok 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch ukladá povinnosť dodržať podmienky týkajúce sa obmedzeného a špecifikovaného počtu jedincov dotknutých druhov, ktoré sa môžu získavať alebo držať, selektívneho spôsobu a obmedzeného rozsahu, v akom môže dôjsť k získavaniu zveri alebo držaniu, ako aj prísnej povahy kontroly, ktorej musí podliehať dodržiavanie týchto podmienok.
- 71 Pokiaľ ide najprv o podmienku týkajúcu sa obmedzeného a špecifikovaného počtu získavania zveri alebo držania určitých jedincov uvedených druhov, treba uviesť, že tento počet bude v každom prípade závisieť od veľkosti populácie druhu, od jeho stavu ochrany a jeho biologických vlastností. Tento počet treba teda určiť na základe spoľahlivých údajov zemepisnej, klimatickej, environmentálnej a biologickej povahy, ako aj z hľadiska tých, ktoré umožňujú posúdiť situáciu v súvislosti s celkovou ročnou reprodukciou a úhynom dotknutého druhu z prirodzených dôvodov (pozri analogicky rozsudky z 8. júna 2006, WWF Italia a i., C-60/05, EU:C:2006:378, body 25 a 29, ako aj z 21. júna 2018, Komisia/Malta, C-557/15, EU:C:2018:477, bod 62).
- 72 Množstvo získavania zveri povolené na základe výnimky stanovenej v článku 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch, tak musí na to, aby bolo možné domnievať sa, že túto podmienku spĺňa, byť vymedzené tak, že nespôsobuje riziko významného nepriaznivého vplyvu na štruktúru dotknutej populácie, hoci by samo osebe neohrozovalo zachovanie populácie dotknutých druhov v priaznivom stave ochrany na území ich prirodzeného výskytu. Toto množstvo musí byť nielen prísne obmedzené vzhľadom na uvedené kritériá, ale aj jasne špecifikované v rozhodnutiach o výnimkách.
- 73 Pokiaľ ide ďalej o podmienky selektivity a obmedzenia získavania zveri alebo držby určitých jedincov druhov, je potrebné domnievať sa, že vyžadujú, aby sa výnimka vzťahovala na počet jedincov určených čo najreštriktívnejšie, najšpecificknejšie a najvhodnejšie z hľadiska cieľa sledovaného dotknutou výnimkou. So zreteľom na veľkosť populácie predmetného druhu, stav jeho ochrany a jeho biologické vlastnosti môže byť teda potrebné, aby bola výnimka obmedzená nielen na predmetný druh alebo na typy či skupiny jedincov tohto druhu, ale aj na jednotlivé určených jedincov.
- 74 Podmienka týkajúca sa obmedzenia výnimiek založených na článku 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch prísne kontrolovanými podmienkami konkrétne znamená, že tieto podmienky a spôsob, akým je ich dodržiavanie zabezpečované, umožňujú zaručiť selektívnu a obmedzenú povahu získavania zveri alebo držby jedincov príslušných druhov. Pri každej výnimke založenej na tomto ustanovení sa príslušný vnútroštátny orgán musí uistiť o dodržiavaní podmienok, ktoré sú v ňom stanovené pred jej prijatím, a monitorovať jej vplyv. Vnútroštátna právna úprava totiž musí zabezpečiť, aby sa zákonnosť rozhodnutí udeľujúcich výnimky podľa tohto ustanovenia a spôsob, akým sa tieto rozhodnutia uplatňujú, aj pokiaľ ide o dodržanie podmienok týkajúcich sa najmä miest, dátumov, množstiev a typov uvedených jedincov, ktoré sú súčasťou týchto rozhodnutí, kontrolovala účinným spôsobom a včas (pozri analogicky rozsudok z 8. júna 2006, WWF Italia a i., C-60/05, EU:C:2006:378, bod 47).
- 75 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, po prvé vyplýva, že výnimky, o aké ide vo veci samej, sa týkajú usmrcovania obmedzeného počtu vlkov, konkrétne siedmich jedincov. Ako však uviedla Komisia, tento počet treba na účely posudzovania splnenia podmienok stanovených

v článku 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch chápať v širšom kontexte získavania zveri povoleného z dôvodu regulačného lovu, ktorý, ako bolo pripomenuté v bodoch 62 až 64 tohto rozsudku, umožňuje pochybovať o dodržaní požiadaviek uložených týmto ustanovením.

- 76 Po druhé je pravda, že rozhodnutia o výnimke, o aké ide vo veci samej, obsahovali určité údaje týkajúce sa typov cielených jedincov, a to najmä mladých jedincov alebo tých, ktoré spôsobujú škody.
- 77 Ako však vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania a zo spresnení uvedených na pojednávaní, tieto výnimky svojim adresátom iba odporúčali bez toho, aby ich zaväzovali, aby sa zamerali na určité jedincov a vyhli sa iným. Neumožňujú tak vylúčiť, že pri uplatňovaní týchto výnimiek nebudú cieľom jedince, ktoré majú osobitný význam vzhľadom na ciele smernice o biotopoch, tak ako sú pripomenuté v bode 25 tohto rozsudku.
- 78 Po tretie zo spisu predloženého Súdnu dvoru vyplýva, že napriek tomu, že sa v uvedených výnimkách uvádza opak, sa javí, že v poľovnom roku dotknutom vo veci samej bolo usmrtených 20 dominantných jedincov, čo umožňuje spochybniť selektívnu povahu udelených výnimiek, účinnosť kontroly ich vykonávania, ako aj obmedzenú povahu získavania zveri.
- 79 S výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, teda nevyplýva, že podmienky, za ktorých boli udelené výnimky, o aké ide vo veci samej, ako aj spôsob, akým je ich dodržiavanie kontrolované, umožňujú zaručiť selektívnu a obmedzenú povahu získavania zveri dotknutých druhov v zmysle článku 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch.
- 80 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na otázky položené vnútroštátnym súdom odpovedať tak, že článok 16 ods. 1 písm. e) smernice o biotopoch sa má vykladať v tom zmysle, že bráni prijatiu rozhodnutí, ktorými sa udeľujú výnimky zo zákazu úmyselného usmrčovania vlka, ktorý je uvedený v článku 12 ods. 1 písm. a) v spojení s prílohou IV písm. a) tejto smernice z dôvodu regulačného lovu, ktorého cieľom je boj proti pyliactvu, pokiaľ:
- cieľ, ktorý tieto výnimky sledujú, nie je jasne a presne podložený a ak sa vnútroštátnemu orgánu nepodarí s prihliadnutím na spoľahlivé vedecké údaje preukázať, že tieto výnimky sú spôsobilé dosiahnuť tento cieľ,
 - nie je riadne preukázané, že cieľ, ktorý sledujú, nemožno dosiahnuť iným uspokojivým riešením, pričom samotná existencia nelegálnej činnosti alebo ťažkosti pri vykonávaní ich kontroly, nemôžu v tejto súvislosti predstavovať dostatočný dôkaz,
 - nie je zaručené, že výnimky nebudú mať nepriaznivý vplyv na zachovanie populácie dotknutého druhu na území jeho prirodzeného výskytu v priaznivom stave ochrany,
 - výnimky neboli predmetom posudzovania stavu ochrany populácií dotknutého druhu ako ani vplyvu, ktorý môže mať zamýšľaná výnimka na tento stav, na úrovni územia tohto členského štátu alebo prípadne na úrovni príslušného biogeografického regiónu, pokiaľ hranice tohto členského štátu pretínajú viaceré biogeografické regióny, alebo ak si to vyžaduje územie prirodzeného výskytu druhu a pokiaľ je to možné, na cezhraničnej úrovni, a
 - nie sú splnené všetky podmienky týkajúce sa selektívneho spôsobu a obmedzeného získavania zveri v obmedzenom a špecifikovanom počte určitých jedincov druhov uvedených v prílohe IV tejto smernice za prísne kontrolovaných podmienok, ktorých dodržanie musí byť preukázané najmä s prihliadnutím na veľkosť populácie, stav jej ochrany a jej biologické vlastnosti.

Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či ide o tento prípad v konaní vo veci samej.

O trovách

- 81 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 16 ods. 1 písm. e) smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín sa má vykladať v tom zmysle, že bráni prijatiu rozhodnutí, ktorými sa udeľujú výnimky zo zákazu úmyselného usmrčovania vlka, ktorý je uvedený v článku 12 ods. 1 písm. a) v spojení s prílohou IV písm. a) tejto smernice z dôvodu regulačného lovu, ktorého cieľom je boj proti pytliactvu, pokiaľ:

- cieľ, ktorý tieto výnimky sledujú, nie je jasne a presne podložený a ak sa vnútroštátnemu orgánu nepodarí s prihliadnutím na spoľahlivé vedecké údaje preukázať, že tieto výnimky sú spôsobilé dosiahnuť tento cieľ,
- nie je riadne preukázané, že cieľ, ktorý sledujú, nemožno dosiahnuť iným uspokojivým riešením, pričom samotná existencia nelegálnej činnosti alebo ťažkosti pri vykonávaní ich kontroly, nemôžu v tejto súvislosti predstavovať dostatočný dôkaz,
- nie je zaručené, že výnimky nebudú mať nepriaznivý vplyv na zachovanie populácie dotknutého druhu na území jeho prirodzeného výskytu v priaznivom stave ochrany,
- výnimky neboli predmetom posudzovania stavu ochrany populácií dotknutého druhu ako ani vplyvu, ktorý môže mať zamýšľaná výnimka na tento stav, na úrovni územia tohto členského štátu alebo prípadne na úrovni príslušného biogeografického regiónu, pokiaľ hranice tohto členského štátu pretínajú viaceré biogeografické regióny, alebo ak si to vyžaduje územie prirodzeného výskytu druhu a pokiaľ je to možné, na cezhraničnej úrovni, a
- nie sú splnené všetky podmienky týkajúce sa selektívneho spôsobu a obmedzeného získavania zveri v obmedzenom a špecifikovanom počte určitých jedincov druhov uvedených v prílohe IV tejto smernice za prísne kontrolovaných podmienok, ktorých dodržanie musí byť preukázané najmä s prihliadnutím na veľkosť populácie, stav jej ochrany a jej biologické vlastnosti.

Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či ide o tento prípad v konaní vo veci samej.

Podpisy